

unicef
for every child

ИЗБОРИ 2024 ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

РЕШАВАЩИ ИЗБОРИ ЗА **ДЕЦАТА И МЛАДИТЕ ХОРА** В
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПО СВЕТА

UNICEF REPRESENTATION
TO EU INSTITUTIONS

ИЗБОРИ 2024 ЗА ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

РЕШАВАЩИ ИЗБОРИ ЗА ДЕЦАТА И МЛАДИТЕ ХОРА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И ПО СВЕТА

След приемането на Конвенцията на ООН за правата на детето през 1989 г. се отчита напредък по отношение на почти всички глобални показатели за правата на детето по света в резултат от усилията на правителства, донорски организации, международни агенции, гражданско общество и други. Независимо от това, през последното десетилетие се наблюдават тревожни признаци на забавяне на напредъка. Пандемията от COVID-19 допълнително попречи за обещаното изпълнение на Целите за устойчиво развитие и достигането на междинните показатели на глобално и национално ниво.

В краткосрочен план (- настоящата „поликриза“ – множество едновременно протичащи кризи, които са силно взаимосвързани – продължава да оказва силно въздействие върху децата и юношите. Бавното възстановяване от пандемията от COVID-19, задълбочаването на конфликтите, поскъпването на живота, расизмът, дискриминацията, неравенството между половете, миграцията и разселването на лица оказват силно влияние върху физическото и психологическото благосъстояние на децата.

15 милиона

Брой деца в ЕС, които живеят в бедност¹

9 милиона

Брой подрастващи в Европа с психични разстройства²

1 милиард

Брой деца, които живеят в страни с изключително висок риск от климатични и екологични сътресения³

приблизително 2/3

Процент деца на 10-годишна възраст по света, които не могат да четат и разбират елементарен текст⁴

Необходими са инвестиции в децата, за да се предпазят от негативните въздействия и да се навакса изоставането. Въпреки това, в дискусиите и изказваните съображения относно фискалното пространство има органично приоритизиране на социалните разходи, особено в контекста на икономическа криза и на нарастващ брой страни с нисък и среден доход.

В по-дългосрочен план различни тенденции крият рискове за децата: слабият световен икономически растеж може да доведе до свиването на инвестициите за децата и младите хора и в същото време до задълбочаване на детската бедност. Геополитическото напрежение, продължаващите конфликти, климатичните промени и хуманитарните кризи сериозно ще застрашат живота и благосъстоянието на милиони деца. Вниманието на водещите икономики вероятно ще бъде насочено към собствените им дела за сметка на нуждите на милиони деца, живеещи в бедност, конфликти и несигурност.

Решенията на Европейския съюз (ЕС) – неговото законодателство, политика, практики и финансиране – оказват огромно влияние върху живота на децата в Европейския съюз и извън него. През последното десетилетие сме свидетели на значителен напредък в ангажимента на Европа към правата на детето, като един от последните примери за това е приемането на първата в историята на Европейския съюз Стратегия за правата на детето (2022). Важните избори в Европа през 2023 и 2024 г. ще определят курса на действие, който ЕС и държавите-членки ще възприемат. Сред тях изборите за Европейски парламент през юни 2024 г. и съставът на Европейската комисия ще бъдат ключови за приемането на нови политики, реформи и инвестиции в подкрепа на правата на детето.

Предвид положението на децата в ЕС и останалата част от света, както и амбицията на ЕС за борба с бедността, намаляване на неравенствата, адаптиране към климатичните промени и утвърждаването на правата на човека, УНИЦЕФ отправя **три основни послания** към европейските политически партии в следващите избори за Европейски парламент:

приблизително

67 милиона

Брой деца по света, които изцяло или частично не са били рутинно имунизирани в периода 2019-2021 г.⁵

1.46 милиарда

Брой деца под 15-годишна възраст, които не са обхванати от критично важни мерки за социална закрила

над 1/3

Брой млади хора в 30 държави, които съобщават, че са били обект на кибертормоз⁷

5. Годишен доклад на УНИЦЕФ за 2023 г. относно състоянието на децата по света.

6. Съвместен доклад на МОТ и УНИЦЕФ относно социалната защита за деца, достъпен на: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---soc_sec/documents/publication/wcms_869602.pdf

7. <https://www.unicef.org/protection/violence-against-children-online>

№ I ШАМПИОН ПО ПРАВАТА НА ДЕЦАТА

ЕС трябва да продължи да поддържа и задава високи стандарти за правата на децата чрез действията си във вътрешен и международен план, за да продължи борбата си с детската бедност и осигуряването на социална закрила; да се справи с кризата в обучението и да трансформира образованието; да гарантира, че всички деца са здрави и имат пълноценно хранене; и да защитава децата от всички онлайн и офлайн форми на насилие и тормоз, както и от въздействието на климатичните кризи.

1 ЕС трябва да постави правата на детето в основата на усилията си за устойчиво развитие и ускоряване на действията за постигане на Целите за устойчиво развитие. Приоритет трябва бъде достигането до най-уязвимите деца и децата в най-неравностойно положение – децата, живеещи в бедност, децата, засегнати от конфликти и климатични кризи, децата с увреждания, децата бежанци и мигранти и във всички тези области да засили фокуса си върху момичетата .

2 Национална социална закрила, която се съобразява с нуждите на децата, е от ключово значение за закрилата на децата срещу множествени лишения, включително посредством финансово обезпеченото разширяване в цяла Европа на Европейската гаранция за децата. Борбата с бедността, предавана от поколение на поколение, започва с децата.

3 В действията си във вътрешен и международен план здравето на децата – включително имунизациите и храненето – трябва

да останат приоритет. ЕС трябва по-смело да промотира психичното здраве на децата и юношите, което трябва да бъде приоритет във финансирането, тъй като то е от съществено значение за здравословния начин на живот и прехода от детството към юношеството.

4 Тъй като децата прекарват все повече време в интернет, законодателството и политиките на ЕС, свързани с онлайн средата (включително тези, свързани с изкуствения интелект) трябва да бъдат разработени с оглед на правата на децата и младите хора. Това включва амбициозно законодателство за закрила на децата срещу всички форми на злоупотреба, насилие, експлоатация, език на омразата и кибертормоз, както и програми за онлайн овластяване на децата, включително медийна грамотност.

5 В политиките и законодателството си в областта на убежището и миграцията, ЕС трябва да се води от принципите, които са в „най-добрия интерес на детето“ в съответствие с Женевската конвенция за статута на бежанците и Конвенцията на ООН за правата на детето.

- 6** ЕС трябва да продължи да привлича подкрепа от бизнеса за спазването на правата на децата в ЕС и в международната дейността на компаниите извън със седалище в ЕС посредством съобразено с децата законодателство относно Надлежната проверка на корпоративната устойчивост (Due Diligence).
- 7** Правата на детето трябва да бъдат общ приоритет във всички партньорства на ЕС в различните части и региони по света. Правата на детето трябва да останат в центъра на преговорите за членство и помощ за присъединяване на

потенциални членове на ЕС с цел трансформиране на техните общества, политики и правни системи. ЕС трябва да разшири диалога си за правата на човека с държави извън ЕС и да гарантира, че правата на децата остават в основата им. Стратегията на ЕС за правата на детето следва да бъде ключов инструмент в тези дискусии. Многогодишните индикативни програми, изпълнявани от делегациите на ЕС по света, следва да отчитат положението на децата и да подкрепят действия за насърчаване на правата на децата в партньорските държави.

© UNICEF/UN0705223/Bindra

№ 2 ПАРИТЕ ТРЯБВА ДА РАБОТЯТ ЗА ДЕЦАТА

Настоящият размер на инвестициите във вътрешните и външните действия на Европа няма да е достатъчен, за да отговори на предизвикателствата и да предостави на децата в ЕС и по света възможност да живеят в света, който искат. Европейските пари трябва да работят за децата.

8 Настоящите глобални нужди отдавна са надхвърлили наличните и предвидените в многогодишния бюджет на ЕС ресурси за Съседните региони и Света (Заглавие 6). Бюджетът на Съюза трябва да допринесе за ускоряване на реализирането на правата на децата съгласно Целите за устойчиво развитие. Призоваваме настоящите средства да бъдат разпределени както следва: човешко развитие (20%) и по-специално за образование (10%), както и за адаптация към климата, съобразена с децата (30%). Многогодишната финансова рамка на Съюза (преразгледаната през 2023/2024 и новата Рамка от 2027 г.) трябва изрично да изведе децата като приоритет, особено тези в най-неравностойно положение и изключените от системата. Въвеждането на "Детски маркер" би позволило на ЕС да проследява външното си финансиране, предоставено чрез всички международни финансови инструменти.

9 Гъвкавото финансиране, по-специално под формата на дългогодишно финансиране и свободни или неокончателно разпределени средства трябва да бъде нормата, а не изключението в цялостното финансиране от ЕС на агенциите на ООН. Такъв тип финансиране позволява по-голяма гъвкавост и бързина в реакцията, по-добра адекватност спрямо променящите се нужди на населението и по-добра способност за спазването на нормите и стандартите за правата на човека. Фокусът следва да се премести от изпълнението на дейности към оценка на качеството на тяхното изпълнение спрямо високите цели на национално и общностно ниво – както за хуманитарната помощ, така и за помощта за развитие.

10 ЕС трябва да подкрепи създаването на иновативни финансови инструменти, без да прави компромис с принципите на помощта, като се основава на обещаващи инициативи, подкрепени от решения за прехвърляне на риска, като например в случай на ликвидиране на болести или защита на децата от природни бедствия.

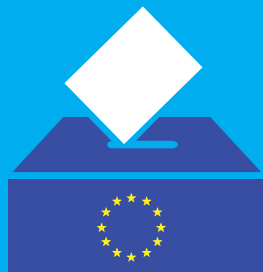

№ 3 УКРЕПВАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО ЗА ДЕЦАТА

Разгръщането на Стратегията на ЕС за правата на детето призовава за по-силно управление в подкрепа на правата на децата и тяхното участие във всички институции на Европейския съюз, особено в Комисията и Парламента.

- 11 Европейският парламент трябва да създаде по-устойчив орган, който да гарантира, че правата на децата са водещо съображение във всички въпроси, които ги засягат, и са предмет на обсъждане в Парламента.
- 12 Европейската комисия трябва да създаде институционален орган на най-високо ниво, с подходящото ресурсно обезпечение, за да гарантира, че правата на детето са интегрирани в работата на комисарите и съответните дирекции, от разработването на политиките до мониторинга и оценката. Този орган ще гарантира и участието на децата, включително на най-уязвимите и изключени деца, през всички етапи на планиране.
- 13 Всички делегации на ЕС трябва да създадат Младежки съвети в съответствие с Плана за действие за младежта. Участието на децата трябва да надгражда и да е в съответствие с Платформата на ЕС за детско участие, за да се гарантира, че тя се превръща в безопасен, смислен и приобщаващ инструмент за участие за всички деца, включително най-уязвимите и изключените.
- 14 Вземащите решения в ЕС трябва да слушат гласа на децата и младите хора, както и на всички, които взимат присърце проблемите на децата, в дискусиите за определянето на политиките на глобално, европейско, регионално и национално ниво, да вземат предвид техните възгледи в процеса на взимане на решения и да ги овластяват, така че те да станат силен двигател на промяна.

unicef | for every child

Изборите за Европейски парламент през 2024 г. са възможност младите хора да станат отново част от Европейския проект, което е жизненоважно за тяхното бъдеще и за бъдещето на Европа.

Contact: UNICEF Office for Relations with European Institutions | Boulevard du Régent 37, B-1000 Brussels | +32 2 213 00 71. Email: brussels@unicef.org | Follow us on Twitter [@UNICEF_EU](https://twitter.com/UNICEF_EU) and Facebook [UNICEFEUOffice](https://www.facebook.com/UNICEFEUOffice)